

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 40g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 252 alineatul (1) din Codul de procedură civilă
și a articolului 77 alineatele (1) și (2) din Codul de executare
*(schimbarea modului sau ordinii de executare
a unei hotărâri judecătorești)*

CHIȘINĂU

22 aprilie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *Președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 15 martie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 aprilie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 252 alineatul (1) din Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, și a articolului 77 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, ridicată de dna Mariana Barburoș, reclamantă în dosarul nr. 3a-1006/2014, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău (format din nele Ana Panov și Marina Anton și dl Ion Secrieru), pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 11 iunie 2013, dl Lilian Darii și dna Mariana Barburoș au formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Colonița, prin care au solicitat: anularea Deciziilor nr. 2/1 și nr. 2/2 din 15 februarie 2013, prin care s-au abrogat deciziile cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente bunului imobil; menținerea Deciziei nr.1/12 din 19 februarie 2010 cu privire la transmiterea în proprietate a terenului aferent imobilului; obligarea Consiliului sătesc Colonița de a transmite în proprietate terenurile, contra plată, la prețul normativ al terenului existent la momentul emiterii deciziei; obligarea Primăriei de a încheia contractul de vânzare-cumpărare a terenurilor. Cererea în discuție a fost respinsă prin Hotărârea Judecătorei Ciocana, municipiul Chișinău, din 26 martie 2014.

4. La 24 aprilie 2014, dl Lilian Darii și dna Mariana Barburoș au contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

5. Prin Decizia din 22 octombrie 2014, Curtea de Apel Chișinău a casat Hotărârea din 26 martie 2014, a anulat Deciziile Consiliului local Colonița nr. 2/1 și nr. 2/2 din 15 februarie 2013, a obligat Primarul satului Colonița să încheie contractul de vânzare-cumpărare a terenurilor, la prețul normativ, a

încasat din contul Consiliului sătesc Colonița în beneficiul dnei Maria Barburoș și al dlui Lilian Darii a câte 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

6. Prin Decizia din 26 august 2015, Curtea Supremă de Justiție a respins recursurile formulate de dl Lilian Darii și de Consiliul și Primăria satului Colonița împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014.

7. La 9 iunie 2017, Lilian Darii și Mariana Barburoș au formulat o cerere privind schimbarea modului și a ordinii de executare a Deciziei Curții de Apel din 22 octombrie 2014.

8. Prin Încheierea din 29 martie 2018, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea creditorilor și a dispus schimbarea modului de executare a Deciziei din 22 octombrie 2014. Curtea de Apel Chișinău a recunoscut dreptul de proprietate pe cote-părți al creditorilor Lilian Darii și Mariana Barburoș asupra terenului cadastral aferent construcției, a obligat Agenția Servicii Publice să înregistreze dreptul de proprietate al creditorilor, a încasat din contul dlui Lilian Darii și dnei Mariana Barburoș în beneficiul Administrației Publice Locale a satului Colonița a prețului normativ conform borderoului de calcul eliberat de Primăria satului Colonița la 10 ianuarie 2010 pentru terenul aferent construcției, a stabilit un termen de șase luni pentru efectuarea transferurilor bănești încasate din contul dlui Lilian Darii și dnei Mariana Barburoș în beneficiul Administrației Publice Locale de la data rămânerii definitive a încheierii.

9. Prin Decizia din 6 iunie 2018, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul formulat de Primăria satului Colonița împotriva Încheierii din 29 martie 2018, a casat Încheierea și a respins cererea înaintată de dl Lilian Darii și de dna Mariana Barburoș privind schimbarea modului și ordinii de executare a Deciziei Curții de Apel din 22 octombrie 2014, ca neîntemeiată. În motivarea Deciziei sale, Curtea Supremă de Justiție a reținut, *inter alia*, că cerințele dlui Lilian Darii și ale dnei Mariana Barburoș, împreună cu argumentele formulate în cererea înaintată, constituie obiect al unui raport juridic separat, reglementat de alte norme de drept.

10. La 27 septembrie 2021, dna Svetlana Guțu, executor judecătoresc, a solicitat, potrivit articolului 252 din Codul de procedură civilă și articolului 77 din Codul de executare, emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie explicat dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014, în partea dispozițiilor privind obligarea Primarului satului Colonița de a încheia contractul de vânzare-cumpărare a terenurilor la prețul normativ, explicând dacă Primarul urmează să execute decizia pe baza borderourilor de calcul al prețului de vânzare a terenurilor aferente, întocmite la 10 ianuarie 2010, existente la data emiterii deciziilor Consiliului sătesc Colonița nr. 1/12 și nr. 1/13 din 19 februarie 2010, sau dacă Primarul poate modifica prețul de vânzare-cumpărare a terenurilor pe baza unor borderouri de calcul noi.

11. Prin Încheierea din 2 decembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea dnei Svetlana Guțu privind explicarea Deciziei Curții de Apel din 22 octombrie 2014, a dispus ca Primarul satului Colonița să execute Decizia pe baza borderoului de calcul întocmit la 10 ianuarie 2010, existent la data emiterii Deciziilor Consiliului sătesc Colonița nr. 1/12 și nr. 1/13 din 19 februarie 2010, fără să modifice prețul de vânzare-cumpărare a terenurilor aferente construcției pe baza unor borderouri de calcul noi al prețurilor de vânzare a terenurilor vizate.

12. La 27 decembrie 2021, dl Lilian Darii a formulat o cerere privind schimbarea modului de executare a hotărârii în temeiul articolului 252 din Codul de procedură civilă și articolului 77 din Codul de executare.

13. La 24 februarie 2022, dna Maria Barburoș a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 252 alineatul (1) din Codul de procedură civilă și a articolului 77 alineatele (1) și (2) din Codul de executare.

14. Prin Încheierea din aceeași zi, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

15. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

16. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 252

Amânarea și eșalonarea executării hotărârii, schimbarea modului și ordinii de executare a ei

„(1) În funcție de situația materială a părților sau de alte circumstanțe, instanța emitentă, la cererea participanților la proces sau la propunerea executorului judecătoresc, amână ori eșalonează executarea hotărârii, de asemenea schimbă modul sau ordinea de executare a acesteia.

[...].”

17. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 77

Schimbarea modului și a ordinii de executare

„(1) Dacă există circumstanțe care fac executarea dificilă sau imposibilă, executorul judecătoresc sau părțile în procedura de executare vor înainta în instanța de judecată care a eliberat documentul executoriu o cerere privind schimbarea modului și a ordinii de executare a hotărârii.

(2) Cererea de schimbare a modului și a ordinii de executare a hotărârii se examinează în modul prevăzut la art. 252 din Codul de procedură civilă, în cel mult 30 de zile.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

18. Autoarea excepției susține că, potrivit Deciziei Curții de Apel din 22 octombrie 2014, autoritatea publică locală a fost obligată să încheie contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent imobilului la prețul normativ, fiind anulate actele administrative care au împiedicat încheierea acestui contract. Autoarea consideră că executarea acestei Decizii urmează a fi realizată pe baza borderoului de calcul al prețului de vânzare a terenului întocmit de Primăria satului Colonița la 10 ianuarie 2010. Totuși, Primăria refuză să execute Decizia menționată și impune achitarea unui preț nou de vânzare a terenului calculat pe baza borderoului întocmit la momentul actual.

19. Sub acest aspect, autoarea excepției menționează că în procesul vizat dispune de dreptul la executarea efectivă și în termen rezonabil a Deciziei Curții de Apel. De asemenea, autoarea excepției susține că are o speranță legitimă că va dobândi terenul la prețul normativ calculat în anul 2010. De altfel, în cazul în care instanțele judecătorești ar interpreta prevederile contestate în sensul că punerea în executare a Deciziei privind obligarea Primăriei satului Colonița de a încheia contractul de vânzare-cumpărare constituie obiectul altor raporturi juridice, aceasta ar pretinde inițierea unui nou proces judiciar. O asemenea interpretare încalcă prevederile articolelor 20, 114 și 120 din Constituție.

20. Așadar, autoarea excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 20 alineatele (1) și (2), 114 și 120 din Constituție în partea în care, prin schimbarea modului și a ordinii de executare, nu le permite instanțelor judecătorești să asigure executarea efectivă a hotărârilor judecătorești.

B. Aprecierea Curții

21. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

22. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate, ridicată de reclamantă într-un proces pendinte la instanța de drept comun, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

23. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură civilă și din Codul de executare, ține de competența Curții Constituționale.

24. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 252 alineatul (1) din Codul de procedură civilă și ale articolului 77 alineatele (1) și (2) din Codul de executare. Prevederile contestate nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

25. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autoarea excepției îi solicită Curții să verifice constituționalitatea interpretării normelor contestate în sensul în care acestea ar presupune că pentru executarea Deciziei Curții de Apel din 22 octombrie 2014 privind obligarea

Primăriei satului Colonița de a încheia contractul de vânzare-cumpărare este necesară inițierea unui nou proces judiciar.

26. Sub acest aspect, Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în situații concrete excedează controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 9 din 20 ianuarie 2022, § 28; DCC nr. 20 din 17 februarie 2022, § 31).

27. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 252 alineatul (1) din Codul de procedură civilă și a articolului 77 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, ridicată de dna Mariana Barburoș, reclamantă în dosarul nr. 3a-1006/2014, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 22 aprilie 2022

DCC nr. 62

Dosarul nr. 40g/2022